

Briselē, 10.2.2021.
COM(2021) 56 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**Sadarbības uzlabošana atgriešanas un atpakaļuzņemšanas jomā kā daļa no taisnīgas,
efektīvas un visaptverošas ES migrācijas politikas**

1. Ievads

Jaunajā Migrācijas un patvēruma paktā¹ ir izklāstīta visaptveroša pieeja migrācijai, apvienojot visus attiecīgos politikas virzienus, lai Eiropas Savienībā izveidotu ilgtspējīgu ilgtermiņa sistēmu migrācijas un patvēruma pārvaldībai. Taisnīgai un efektīvai sistēmai vajadzētu garantēt ātru aizsardzību un integrāciju tiem, kam nepieciešama starptautiskā aizsardzība, un vienlaikus personām, kurām nav tiesību uzturēties, nodrošināt efektīvu atgriešanu un ilgtspējīgu reintegrāciju viņu izcelsmes valstīs.

Jaunajā paktā ir uzsvērts, cik svarīgas attiecībās ar valstīm ārpus ES ir **visaptverošas, līdzsvarotas, īpaši pielāgotas un savstarpēji izdevīgas migrācijas partnerības**, kurās nozīmīgs elements ir efektīva atpakaļuzņemšana. Šajās partnerībās tiks ņemtas vērā gan ES, gan partneru intereses, un tās tiks iekļautas ES vispārējās attiecībās ar trešām valstīm līdztekus citām politikas jomām, piemēram, sadarbībai attīstības jomā, ārvalstu ieguldījumiem un tirdzniecībai. Šo partnerību mērķis ir risināt kopīgas problēmas un izmantot kopīgas iespējas – uzlabojot migrācijas pārvaldību un vadību, tostarp robežu pārvaldību, cīņu pret migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību; sniedzot atbalstu bēgļiem un uzņēmējkopienām partnervalstīs; veidojot ekonomiskās iespējas un novēršot neatbilstīgas migrācijas pamatcēloņus; izstrādājot likumīgus kanālus un piesaistot Eiropai prasmes un talantus un pastiprinot sadarbību atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas jomā.

Visaptverošas un uzticamas ES migrācijas politikas būtisks aspekts ir kopējas ES atgriešanas sistēmas izveide, to pamatojot uz spēcīgākām, efektīvām un humānām atgriešanas procedūrām ES iekšienē un efektīvāku sadarbību ar ārējiem partneriem atpakaļuzņemšanas jomā. Situācijā, kurā dalībvalstu rīcībpolitikas ir cieši saistītas un vienas dalībvalsts veiktie pasākumi ietekmē citas dalībvalstis, ir vajadzīgs jauns un ilgtspējīgs Eiropas satvars, kurš nodrošinātu konsekveni, noteiktību un skaidrību. Jaunais pakts paver ceļu **kopējai ES atgriešanas sistēmai**, kurā konsekventa un saskaņota pieeja var nodrošināt, ka atgriešanas rezultātus var sasniegt saskaņā ar ES migrācijas un patvēruma politikas vispārējiem mērķiem. Tam ir nepieciešamas uzlabotas procedūras, kas mazina valstu pieeju sadrumstalotību, un ciešāka sadarbība un pastiprināta solidaritāte starp visām dalībvalstīm.

Atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas panākumi ir atkarīgi arī no tā, vai ES un tās dalībvalstis rīkojas vienoti, izmanto Eiropas komandas pieeju, izmanto plašu instrumentu klāstu un attiecīgu rīcībpolitiku un rīkojas koordinētā un pastāvīgā dialogā ar partnervalstīm.

Lai panāktu konkrētu progresu attiecībā uz sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā, Eiropadome 2018. gada oktobrī² aicināja mobilizēt vajadzīgos stimulus, izmantojot visus attiecīgos ES politikas virzienus, instrumentus un rīkus, tostarp vīzu politiku. Pārskatītajā Vīzu kodeksā³ ir noteikts, ka Komisija novērtē trešo valstu sadarbības līmeni atpakaļuzņemšanas jomā un reizi gadā ziņo Padomei (25.a pants). Kā apstiprināts jaunajā paktā, regulāru novērtējumu process saskaņā ar Vīzu kodeksu laika gaitā veicinātu strukturētu pieeju sadarbībai ar trešām valstīm atpakaļuzņemšanas jomā un būtu svarīgs instruments, kas palīdzētu sekmīgi īstenot plašākus politikas mērķus migrācijas un patvēruma jomā.

---

¹ COM(2020) 609 final.

² Cita starpā Eiropadomes 2018. gada oktobra secinājumos, EUCO 13/18:

<https://www.consilium.europa.eu/media/36789/18-euco-final-conclusions-lv.pdf>

³ Regula (EK) Nr. 810/2009, ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija Regulu (ES) 2019/1155 (OV L 188, 12.7.2019., 25. lpp.).

Šajā kontekstā Komisija ir pabeigusi **pirmo faktu novērtējumu** saskaņā ar Vīzu kodeksu, pamatojoties uz dalībvalstu un Šengenas asociēto valstu sniegtajiem kvantitatīvajiem un kvalitatīvajiem datiem un *Eurostat* un Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras (*Frontex*) savāktajiem datiem par atgriešanu un neatbilstīgu ieceļošanu. Šis novērtējums sniedz uz pierādījumiem balstītu, visaptverošu un detalizētu pārskatu par sadarbību, tādējādi palīdzot noteikt, kā mērķtiecīgi uzlabot sadarbību. Kā izklāstīts Vīzu kodeksā, novērtējumu iesniedz Padomei, un tas ir pirmais solis procesā, kas ietver diskusijas ar dalībvalstīm un partnervalstīm.

Šajā paziņojumā izklāstīti vispārējie konstatējumi, kas gūti pirmajā ikgadējā novērtējumā par partnervalstu sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā. Tajā aprakstīts, kā Komisija ciešā sadarbībā ar Augsto pārstāvi un dalībvalstīm – attiecīgā gadījumā atbilstīgi savai kompetencei — plāno balstīties uz procesu, kas sākts ar šo novērtējumu, lai integrētā, strukturētā un efektīvā veidā turpinātu risināt iekšējās un ārējās problēmas, kas saistītas ar atgriešanu un atpakaļuzņemšanu.

Saskaņā ar Komisijas priekšlikumu par jaunu Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulu šis novērtējums varētu arī palīdzēt noteikt stimulus ar vīzām nesaistītās politikas jomās nolūkā uzlabot sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā, ņemot vērā Savienības vispārējās intereses un attiecības ar partnervalstīm. Kamēr minētais priekšlikums vēl nav pieņemts, Komisija, ņemot vērā to, cik svarīgi ir panākt reālu progresu sadarbībā atpakaļuzņemšanas jomā, šo plašāko apsvērumu jau ņems vērā, veicot turpmākus pasākumus pēc šā pirmā novērtējuma⁴. Šī novērtējuma vērtība ietverta jautājuma risināšanā par to, kā pastiprināt sadarbību ar attiecīgajiem partneriem atpakaļuzņemšanas jomā. Plašākā skatījumā tas varētu arī palīdzēt īstenot visaptverošu pieeju un tās ietvarā informētāk stiprināt sadarbību ar šiem partneriem migrācijas jomā.

2. Problēmas un šķēršļi – kā veidot efektīvāku ES atgriešanas un atpakaļuzņemšanas sistēmu

Neraugoties uz pilnveidotiem centieniem novērst neatbilstīgu migrāciju un nodrošināt to personu efektīvu atgriešanu, kurām nav tiesību uzturēties Savienībā, darāmā vēl ir daudz. Ciešai, savstarpēji izdevīgai sadarbībai ar partnervalstīm dažādās jomās – visaptverošas migrācijas partnerības ietvaros – būtu jāpalīdz samazināt neatbilstīgu ieceļotāju skaitu. Pašlaik pārāk daudzi cilvēki joprojām izmanto nedrošus un neatbilstīgus maršrutus, lai nokļūtu Eiropā, un to bieži vien rosina sarežģīti sociāli ekonomiskie un politiskie apstākļi. Laikposmā no 2020. gada janvāra līdz novembrim neatbilstīgā veidā Eiropā ieradās vairāk nekā 110 000 cilvēku⁵. Joprojām būtiska ir pastiprināta iesaistīšanās migrantu kontrabandas apkarošanā.

Lielai daļai neatbilstīgi ieceļojušo migrantu ir mazas izredzes saņemt aizsardzību ES vai saņemt uzturēšanās tiesības citu iemeslu dēļ. 2019. gadā vidējais ES atzīšanas līmenis pirmreizējiem patvēruma pieteikumiem bija tikai 30 %⁶. Joprojām problemātiska ir to personu

---

⁴ Skatīt Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulas priekšlikuma 7. pantu, COM(2020) 610 final. Saskaņā ar ierosināto tiesību aktu novērtējums par sadarbību ar trešām valstīm atgriešanas un atpakaļuzņemšanas jomā būtu jāveic, pamatojoties uz 25.a pantā paredzēto ziņojumu un jebkādu citu pieejamu informāciju. Tādēļ priekšlikuma 7. pantā paredzētie apsvērumi būtu jāattiecinā gan uz valstīm, kurām piemēro vīzu prasību, gan uz valstīm, ar kurām ir bezvīzu režīms.

⁵ Neatbilstīgo ieceļotāju skaits ES samazinājās no vairāk nekā 1,8 miljoniem 2015. gadā līdz pāri par 110 000 personām 2020. gadā (2020. gada janvāris–novembris).

⁶ Patvēruma atzīšanas līmenis ir to pozitīvo pirmās instances lēmumu daļa, kuru rezultātā tiek piešķirts bēgļa statuss vai alternatīvās aizsardzības statuss, no kopējā pirmās instances patvēruma lēmumu skaita. No 541 085

atgriešana, kurām nav tiesību uzturēties. No tiem, kurus nepieciešams atgriezt, faktiski tikai viena trešdaļa atgriežas⁷, un no tiem mazāk nekā 30 % to dara brīvprātīgi. Neapmierinošie rezultāti atgriešanas un atpakaļuzņemšanas jomā ir saistīti ar vairākām problēmām, ar kurām dalībvalstis saskaras, veicot procedūras neatbilstīgo migrantu atgriešanai un sadarbojoties ar trešām valstīm atpakaļuzņemšanas jomā.

Covid-19 pandēmija ir vēl vairāk sarežģījusi atgriešanas un atpakaļuzņemšanas operācijas. Lai gan ceļošanas ierobežojumi joprojām ir spēkā visā pasaulē, patvēruma un atgriešanas procedūras būtu jāturpina, pienācīgi ņemot vērā pasākumus, kas vajadzīgi, lai aizsargātu atgriežamās personas un uzņēmējkopienas pret veselības apdraudējumiem. Covid-19 ierobežojumu dēļ tika traucētas arī pārmitināšanas darbības, tomēr tās ir lielā mērā atsākušās.

2.1. Ar atgriešanas procedūrām saistītas problēmas Savienībā

Dalībvalstu tiesiskais un administratīvais regulējums atgriešanas jomā ievērojami atšķiras, un katras valsts sistēmā pastāv gan nepilnības, gan laba prakse. Šādu nepilnību apzināšana un novēršana un esošās labās prakses veicināšana ir pirmais solis ceļā uz to, lai atgriešanas procedūras padarītu ilgtspējīgas, ātras un paredzamas, kā arī lai aizsargātu un sekmētu migrantu tiesību ievērošanu saskaņā ar ES tiesībām un Pamattiesību hartu.

Daži no nozīmīgākajiem šķēršļiem ceļā uz efektīvu atgriešanas politiku ir būtiski pārrāvumi starp patvēruma un atgriešanas procedūrām, ilgstošas procedūras, tostarp pārsūdzības posmā, grūtības novērst bēgšanu, nepietiekami resursi, infrastruktūra un ierobežotas administratīvās spējas veikt turpmākus pasākumus saistībā ar atgriešanas lēmumiem, tostarp attiecībā uz atpakaļuzņemšanas pieprasīšanu trešās valstīs.

Centieni panākt, ka vairāk migrantu, kuriem nav tiesību uzturēties ES, izvēlas izbraukt brīvprātīgi, ir labākais veids, kā efektīvi īstenot atgriešanu un veicināt ilgtspējīgākus risinājumus. Brīvprātīga atgriešanās apvienojumā ar efektīvām reintegrācijas stratēģijām palielina šo operāciju pieņemšanas un panākumu rādītājus.

Šengenas izvērtējumos⁸ un citos avotos, piemēram, Eiropas migrācijas tīklā⁹, apkopotā informācija apstiprina, ka, neraugoties uz to, ka dalībvalstis kopumā dod priekšroku brīvprātīgai atgriešanai, joprojām pastāv problēmas saistībā ar pietiekama atbalsta sniegšanu neatbilstīgajiem migrantiem, kuri ir gatavi izbraukt brīvprātīgi. Tā iemesls ir esošo programmu šaurā darbības joma (piemēram, aptverot tikai noraidītos patvēruma meklētājus), atgriešanas konsultāciju ierobežotais apjoms un atgriežamajām personām sniegtās palīdzības līmeņu būtiskās atšķirības.

Neaizsargātiem cilvēkiem, jo īpaši nepavadītiem nepilngadīgajiem un cilvēku tirdzniecības upuriem, vajadzētu saņemt īpašu, pielāgotu palīdzību un aizsardzību gan ES, gan partnervalstīs. Visos atgriešanas procesa posmos būtu efektīvi jāgarantē aizsardzības

---

lēmumiem 2019. gadā 160 965 trešo valstu valstspiederīgajiem tika piešķirts bēgļa statuss vai alternatīvā aizsardzība.

⁷ No 491 195 trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri 2019. gadā uzturējās nelikumīgi un kuriem tika dots rīkojums atgriezties, 142 320 faktiski atgriežas trešā valstī.

⁸ COM(2020) 779 final.

⁹ Eiropas Migrācijas tīkls ir ES migrācijas un patvēruma jomas ekspertu tīkls, kurā tie sadarbojas nolūkā sniegt objektīvu, salīdzināmu un rīcībpolitikai nozīmīgu informāciju. Tas tika izveidots ar Padomes Lēmumu 2008/381/EK.

pasākumi, kas ES ir noteikti nolūkā aizsargāt cilvēku tirdzniecības upurus un nodrošināt neizraidīšanas principa ievērošanu, ņemot vērā migrantu vajadzības un īpašos apstākļus un nepieciešamību rast ilgtspējīgus risinājumus viņu situācijai. Jo īpaši attiecībā uz bērniem būtu jāievieš konkrēti aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu viņu tiesību ievērošanu.

Vienlaikus – lai novērstu to personu bēgšanu, kurām nav tiesību uzturēties, nepieciešami praktiski risinājumi. Labs līdzsvars starp aizturēšanas alternatīvu pieejamību un izmantošanu, no vienas puses, un īpašu telpu pieejamību un labu aprīkojumu gadījumos, kad aizturēšana tiek izmantota, no otras puses, var veicināt efektīvāku atgriešanas procesu gadījumos, kad tā nav brīvprātīga atgriešanās. Visos gadījumos nepieciešams ņemt vērā attiecīgo personu īpašos apstākļus, un ES, tostarp tās aģentūrām, un visām dalībvalstīm būtu pilnībā jāievēro pamattiesības. Attiecībā uz bērniem būtu jādara pieejamas alternatīvas aizturēšanai un tās būtu jāizmanto konsekventi. Lai atgriešanas operācijas būtu sekmīgas, visu iesaistīto pušu, tostarp ES aģentūru un starptautisko organizāciju, darbs būtu jāracionalizē un jāatbalsta ar atbilstošiem resursiem visos procesa posmos, tostarp sadarbojoties ar trešām valstīm atpakaļuzņemšanas nolūkā. *Frontex* veiktā neatkarīgu pamattiesību uzraudzības speciālistu pieņemšana darbā, kas papildina esošo kompetento valsts struktūru novērotāju loku, stiprinās ES spēju pārraudzīt pamattiesību ievērošanu visās Aģentūras organizētajās piespiedu atgriešanas operācijās.

Pašlaik pastāv būtiska atšķirība starp izdoto atgriešanas rīkojumu skaitu un trešām valstīm nosūtīto atpakaļuzņemšanas pieprasījumu skaitu, jo dalībvalstīs parasti netiek uzsākts atpakaļuzņemšanas process, ja nav pārliecības, ka partnervalsts sadarbosies savu valstspiederīgo identificēšanā un to dokumentu atjaunošanā. Ja sadarbība ar trešām valstīm uzlabojas, dalībvalstīm nepieciešams ātri papildināt atgriešanas rīkojumu, sniedzot atpakaļuzņemšanas pieprasījumu nolūkā pilnībā izmantot uzlaboto sadarbības sistēmu.

Neatkarīgas un efektīvas uzraudzības sistēmas var uzlabot to, kādā mērā tiek ievērotas atgriežamo personu pamattiesības un cieņa, un garantēt to ievērošanu atgriešanas operāciju laikā.

2.2. Ar atpakaļuzņemšanu saistītas problēmas sadarbībā ar partnervalstīm

Atpakaļuzņemšanas procesu efektivitāte ir atkarīga no partneru spējām un apņemšanās uzņemt atpakaļ neatbilstīgos migrantus. Šķēršļi var parādīties dažādos procesa posmos, piemēram, kad dalībvalstis veic turpmākus pasākumus saistībā ar atpakaļuzņemšanas pieprasījumu vai ar identificēšanas un dokumentu atjaunošanas pieprasījumu attiecīgajai trešai valstij. Būtiski atpakaļuzņemšanas procesa elementi ir partnervalstu sniegtās palīdzības kvalitāte, ātrums un efektivitāte attiecībā uz identificēšanu (pieņemto pierādījumu veids, iespējas organizēt intervijas un identifikācijas misijas un to rezultāti utt.) un ceļošanas dokumentu izsniegšanu. Šo darbību savlaicīgums ir vienlīdz svarīgs, jo ieilguši procesi rada lielas izmaksas dalībvalstīm un bieži vien izraisa migrantu bēgšanu un atgriešanās izjaukšanu.

Bažas rada arī dažu valstu atteikšanās pieņemt piespiedu kārtā atgriežamas personas. Atteikums pieņemt čarterreiskus, jo īpaši tad, ja atgriežamo personu skaits ir liels, vai atgriešanas operācijām piemēroti papildu nosacījumi vēl vairāk apdraud vai kavē atgriešanas procesu.

Dalībvalstis saskaras ar šiem šķēršļiem dažādos veidos un dažādā apjomā atkarībā no tā, kāda sadarbības sistēma tiek izmantota, vai arī no tā, vai partneri konkrētu praksi attiecina uz visām dalībvalstīm.

3. Atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un ilgtspējīgas reintegrācijas efektivitātes uzlabošana

3.1. Kopēja ES atgriešanas sistēma

Kopējai ES atgriešanas sistēmai pirmkārt un galvenokārt ir vajadzīgi **skaidri noteikumi un procedūras**, kas darbojas efektīvi un garantē pamattiesību ievērošanu. Tā ir jāveido uz stabila juridiskā pamata, tai skaitā pie ES ārējām robežām nodrošinot taisnīgas un efektīvas procedūras, kuras ir cieši saistītas ar tām procedūrām, kas attiecas uz patvērumu. Pārstrādātās Atgriešanas direktīvas priekšlikums ir jaunās kopējās ES atgriešanas sistēmas stūrakmens. Tas palīdzētu samazināt procedūru ilgumu un kopā ar priekšlikumu grozīt Patvēruma procedūras regulu tuvinātu noteikumus par patvērumu un atgriešanu, tādējādi stiprinot atbalstu brīvprātīgai atgriešanai un reintegrācijai, samazinot bēgšanu un neatļautu kustību un modernizējot procedūru pārvaldību ar specializētu IT sistēmu palīdzību. Lai šos uzlabojumus īstenotu praksē, Eiropas Parlamentam un Padomei nepieciešams panākt strauju progresu, jāsaņem dialogi un prioritārā kārtā jāpanāk vienošanās par šo priekšlikumu. Šajā nolūkā Komisija turpinās cieši sadarboties ar pārējām institūcijām.

Jaunajā tiesiskajā regulējumā būtu jāintegrē ierosinātā **atgriešanas sponsorēšana** – jaunais solidaritātes ieguldījuma veids, kas palīdzētu dalībvalstīm, kuras saskaras ar migrācijas spiedienu, veikt atgriešanu – un būtu jāparedz atbalsts tās īstenošanai. Turklāt tādējādi visu dalībvalstu interesēs, tām rīkojoties solidāri, tiktu izveidota jauna patvēruma un atgriešanas robežprocedūra, kas darbotos ātri un efektīvi nolūkā novērst neatbilstīgu migrāciju un neatļautu kustību.

Tomēr stabils tiesiskais regulējums ir **tikai tik labs, cik laba ir tā īstenošana**. Lai palielinātu atgriešanas efektivitāti, būtu nepieciešams efektīvi un pamatīgi īstenot un uzraudzīt kopīgos noteikumus par atgriešanu. Ar Šengenas izvērtēšanas mehānismu jau tiek atbalstīta ES atgriešanas sistēma, – apzinot un novēršot trūkumus, apmainoties ar labu praksi, nostiprinot savstarpējo uzticēšanos un stiprinot personu tiesību aizsardzību visos atgriešanas procesa posmos. Šengenas izvērtēšanas mehānisma turpmāka stiprināšana palīdzētu pilnībā izmantot ES atgriešanas sistēmas potenciālu.

Efektīvas un kopējas ES atgriešanas sistēmas pamatā ir arī ļoti cieša koordinācija un sadarbība – kas nodrošinātu saskaņotu rīcību visos līmeņos – starp dalībvalstīm, ES iestādēm un aģentūrām. Tādēļ būtu jāturpina attīstīt **spēcīgu pārvaldību atgriešanas jomā** un *Frontex* darbinieku sniegto praktisko un operatīvo atbalstu gan attiecībā uz atgriešanas politikas iekšējiem aspektiem, gan tās ārējo dimensiju.

Jaunajā paktā tika paziņots, ka tiks iecelts **atgriešanas koordinators**, kuru atbalstīs **Augsta līmeņa tīkls** un kurš cieši sadarbosies ar Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru (*Frontex*). Atgriešanas koordinators izveidos saikni ar atgriešanas un atpakaļuzņemšanas jomā ieinteresētajām personām ES dalībvalstīs un mudinās tās strādāt pie kopīga mērķa sasniegšanas. Tas veicinās sadarbību starp dalībvalstīm, tostarp maksimāli palielinot atgriešanas sponsorēšanas pozitīvo ietekmi. Tajā pašā laikā dalībvalstu atbalstam un sadarbībai starp tām ir nepieciešams, lai *Frontex* būtu pilnībā efektīva atgriešanas jomā, sniedzot operatīvu atbalstu valstu iestādēm, palīdzot identificēt atgriežamās personas un iegūt

ceļošanas dokumentus, organizēt atgriešanas operācijas un sniegt atbalstu brīvprātīgai izceļošanai un reintegrācijai. *Frontex* pastāvīgā korpusa ieviešana, kas sākas 2021. gada janvārī, vienlaikus ar īpašas nodaļas izveidi, ko vada prioritārā kārtā ieceļams Izpilddirektora vietnieks, ļaus aģentūrai īstenot pastiprinātās pilnvaras atgriešanas jomā.

Pārvaldība atgriešanas jomā un šīs politikas jomas vispārējā efektivitāte tiktu stiprināta, kad Komisija, pamatojoties uz ikgadējo novērtējumu par sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā, apsvērtu pasākumus citās attiecīgās politikas jomās, ne tikai vīzu jomā, lai uzlabotu sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā¹⁰. Līdz ar to šajā procesā tiktu ņemts vērā Padomes iepriekš veiktais darbs pie tāda koordinācijas mehānisma izveides, ar kura palīdzību dalībvalstis varētu norādīt uz nepieciešamību noteikt ES vai valstu līmeņa pasākumus, kas varētu palīdzēt uzlabot sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā ar trešām valstīm.

Lai nodrošinātu efektīvu atgriešanas sistēmu, tostarp efektīvi piemērotu atgriešanas sponsorēšanu un robežprocedūru, papildus pārvaldībai būs nepieciešama pastiprināta sadarbība ar trešām valstīm atpakaļuzņemšanas jomā, to veidojot uz sadarbības līmeņa novērtējuma pamata kā daļas no plašākām migrācijas partnerībām.

Visbeidzot, ņemot vērā kopējo ES atgriešanas sistēmu, novērtējums būtu jāizmanto, lai nodrošinātu, ka atpakaļuzņemšanas sadarbība ar trešām valstīm darbotos ne tikai ar dažām dalībvalstīm, bet arī ar visām dalībvalstīm, un ka tādējādi visas dalībvalstis sasniegtu paredzētos rezultātus atgriešanas jomā.

3.2. Sadarbības stiprināšana ar partnervalstīm atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un ilgtspējīgas reintegrācijas jomā

Saskaņā ar jauno paktu dialogu un sadarbību atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un ilgtspējīgas reintegrācijas jomā arī turpmāk tiks uzskatīta par daļu no visaptverošām, īpaši pielāgotām, līdzsvarotām un savstarpēji izdevīgām partnerattiecībām migrācijas jomā.

Saskaņā ar starptautiskajām paražu tiesībām un daudzpusējām starptautiskajām konvencijām, piemēram, Čikāgas Konvenciju par starptautisko civilo aviāciju¹¹, ikvienai valstij ir pienākums uzņemt atpakaļ savus valstspiederīgos neatkarīgi no tā, vai pastāv īpaši instrumenti, kas strukturē sadarbību **atpakaļuzņemšanas** jomā. Ir svarīgi panākt progresu sadarbībā atpakaļuzņemšanas jomā, un to var paveikt, izmantojot dažādus instrumentus.

Tomēr īpaši nolīgumi palīdz atvieglot atpakaļuzņemšanu un sistēmu padarīt skaidrāku gan ES, gan trešā valstī. ES līdz šim ir noslēgusi 18 atpakaļuzņemšanas nolīgumus¹² un sešas vienošanās¹³. Notiek sarunas par atpakaļuzņemšanas nolīgumiem ar Nigēriju, Tunisiju, Maroku un Ķīnu. **Atpakaļuzņemšanas noteikumi** ir iekļauti arī **plašākos ES nolīgumos ar dažām trešām valstīm vai reģioniem**¹⁴, piemēram, Kotonū nolīguma pēctecīgajā nolīgumā

¹⁰ Skatīt Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulas priekšlikuma 7. pantu, COM(2020) 610 final.

¹¹ ICAO Convention on International Civil Aviation, Doc 7300/9.

¹² Honkonga, Makao, Šrilanka, Albānija, Krievija, Ukraina, Ziemeļmaķedonija, Bosnija un Hercegovina, Melnkalne, Serbija, Moldova, Pakistāna, Gruzija, Armēnija, Azerbaidžāna, Turcija, Kaboverde, Baltkrievija.

¹³ Afganistāna, Gambija, Gvineja, Bangladeša, Etiopija, Kotdivuāra.

¹⁴ Politiskā dialoga un sadarbības nolīgumi, kuros ir nodaļa par migrāciju ar īpašiem atpakaļuzņemšanas noteikumiem: Kanāda; Kostarika, Salvadora, Gvatemala, Hondurasa, Nikaragva un Panama; Kuba; Tadžikistāna; Uzbekistāna; Irāka; Vjetnama; Indonēzija; Jaunzēlande; Kazahstāna; Malaizija.

starp ES un 79 Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna (ĀKK) valstīm¹⁵, par ko nesen ir noslēgtas sarunas. Dalībvalstis ir noslēgušas arī divpusējus atpakaļuzņemšanas instrumentus ar trešām valstīm.

Visi šādi instrumenti nodrošina labāku, strukturētāku un paredzamāku sadarbību, ja to īstenošana tiek cieši uzraudzīta īpašā pārvaldības struktūrā. Gadījumos, kad nolīgumi vai vienošanās jau ir spēkā, tad, lai nodrošinātu, ka sadarbības instrumenti sniedz reālus rezultātus, sadarbība ar trešām valstīm turpināsies esošo sistēmu (apvienoto atpakaļuzņemšanas komiteju¹⁶ un apvienoto darba grupu¹⁷) kontekstā. Šajā sakarā Komisijas sagatavoto faktu novērtējumu vajadzētu izmantot par pamatu diskusijai ar dalībvalstīm nolūkā noteikt valstis, ar kurām varētu noslēgt jaunus atpakaļuzņemšanas nolīgumus vai vienošanās.

Atgriešana, atpakaļuzņemšana un reintegrācija ir izaicinājumi, kas ir kopīgi ES un tās partneriem. Atbalsts, ko ES un tās dalībvalstis līdz šim ir mobilizējušas, lai atbalstītu brīvprātīgu atgriešanos un atbalstītu ilgtspējīgu reintegrāciju, ir devis skaidrus ieguvumus ES un partnervalstīm un nodrošinājis atgriešanas procesa efektivitāti. Pievēršoties tam, kādas vajadzības ir atgriežamām personām, uzņēmējkopienām un attiecīgajām partnervalstu iestādēm un sistēmām, ES atbalsts ir veicinājis to vietējo attīstību. Lai uzlabotu ilgtspējīgu reintegrāciju, varētu darīt vairāk nolūkā izveidot labāku saikni ar esošajām vietējās attīstības iniciatīvām un valstu stratēģijām un veidot trešo valstu spējas pārvaldīt atgriešanu un reintegrāciju un līdzatbildību, vienlaikus veicinot ciešāku sadarbību Savienībā.

4. Pirmais ikgadējais novērtējums par sadarbību ar partneriem atpakaļuzņemšanas jomā

4.1. Prasības

Vīzu kodeksa 25.a pantā paredzētais novērtējums par trešo valstu sadarbības līmeni atpakaļuzņemšanas jomā sniedz Savienībai noderīgu rīku, kurš palīdz tai pastāvīgi vērtēt sadarbību ar partneriem, kam piemēro vīzu režīmu, un noteikt, kas darbojas labi un kur nepieciešams pievērst uzmanību.

Vīzu kodeksā ir noteikti tūlītēji turpmākie pasākumi, kas atkarībā no sadarbības līmeņa novērtējuma varētu novest pie stimulējošu pasākumu pieņemšanas vīzu politikas jomā. Attiecībā uz trešām valstīm, kuru sadarbības līmeni nepieciešams uzlabot ar lielāko daļu iesaistīto dalībvalstu, Komisija, apspriedusies ar dalībvalstīm un ņemusi vērā ES vispārējās attiecības ar attiecīgo valsti, apsvērs, kur vīzu pasākumu piemērošana varētu būt atbilstīga un efektīva. Iespējamās sadarbības līmeņa problēmas tiks apspriestas arī ar attiecīgajām valstīm kā daļa no plašāka ES dialoga par migrāciju.

Ja, pamatojoties uz šo novērtējumu un apspriešanos ar Padomi, Komisija uzskata, ka partneris nesadarbojas pietiekami, tad, ņemot vērā pasākumus, ko tā ir veikusi, lai uzlabotu attiecīgās trešās valsts sadarbības līmeni atpakaļuzņemšanas jomā, un Savienības vispārējās attiecības ar attiecīgo valsti, tā iesniedz Padomei priekšlikumu pieņemt īstenošanas lēmumu, ar ko piemēro īpašus ierobežojumus saistībā ar īstermiņa vīzu apstrādi (saistībā ar vīzas nodevas līmeni vai

¹⁵ Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu (ĀKK) un ES partnerattiecību nolīguma 13. pants.

¹⁶ Honkonga, Makao, Šrilanka, Albānija, Krievija, Ukraina, Ziemeļmaķedonija, Bosnija un Hercegovina, Melnkalne, Serbija, Moldova, Pakistāna, Gruzija, Armēnija, Azerbaidžāna, Turcija, Kaboverde, Baltkrievija.

¹⁷ Afganistāna, Gambija, Gvineja, Bangladeša, Etiopija, Kotdivuāra.

vīzu procedūrām)¹⁸. To darot, Komisijai būtu jāturpina centieni uzlabot sadarbību ar attiecīgo valsti atpakaļuzņemšanas jomā. Ja trešā valsts atpakaļuzņemšanas jomā sadarbojas pietiekami, Komisija var ierosināt Padomei pieņemt vairākus pozitīvus vīzu pasākumus (vīzu režīma pagaidu atvieglojumus, piemēram, vīzas nodevas samazināšanu, apstrādes laika samazināšanu vai vairākkārtējas ieceļošanas vīzu derīguma termiņa pagarināšanu)¹⁹.

4.2. Metodika

Novērtējums par trešo valstu sadarbības līmeni atpakaļuzņemšanas jomā ir pamatots uz visaptverošu rādītāju kopumu nolūkā novērtēt praksi visos atpakaļuzņemšanas procesa posmos – sākot ar neatbilstīgo migrantu identificēšanu un beidzot ar ceļošanas dokumentu izsniegšanu un efektīvu atgriešanu.

Vienojoties ar Padomi, tika noteikts datu vākšanas ģeogrāfiskais tvērums un process²⁰, kā rezultātā tika novērtētas tās trešās valstis, uz kuru valstspiederīgajiem attiecas īstermiņa vīzas prasība un attiecībā uz kurām 2018. gadā tika izdots vairāk nekā 1000 atgriešanas lēmumu²¹. Pamatojoties uz šajā pirmajā novērtējumā gūto pieredzi un apspriedēm ar dalībvalstīm, Komisija varētu attiecībā uz turpmākiem novērtējumiem apsvērt iespēju sīkāk precizēt vai grozīt atlases kritērijus.

No dalībvalstīm prasītie dati un kvalitatīvā informācija atspoguļo Vīzu kodeksa 25.a panta 2. punktā izklāstītos rādītājus²², tostarp to praktisko pieredzi sadarbībā ar trešām valstīm, jo īpaši attiecībā uz identifikācijas un atkārtotas dokumentēšanas procedūru savlaicīgumu, kā arī to, kā trešās valstis akceptē ES ceļošanas dokumentus un atgriešanas operācijas, tostarp čārterreiskus. Novērtējumā ir atspoguļots arī tas, cik lielā mērā ES līdz šim ir sadarbojusies ar katru trešo valsti, un kādi pasākumi jau ir veikti ar mērķi uzlabot sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā.

Šis dalībvalstu sniegtais visaptverošais datu un informācijas kopums ļauj veikt sistemātisku un padziļinātu analīzi, pārsniedz sākotnējos un dažkārt neprecīzos secinājumus no viena rādītāja, piemēram, atgriešanas rādītāja, un sniedz visaptverošu priekšstatu par dalībvalstu pieredzi attiecībā uz sadarbības līmeni atpakaļuzņemšanas jomā. Šādā novērtējumā arī sniegta vērtīga informācija par konkrētām atpakaļuzņemšanas sadarbības problēmām, piemēram, identificēšanas šķēršļiem, ceļošanas dokumentu novēlotu izsniegšanu, noteikto termiņu neievērošanu un čārterreisu nepieņemšanu.

¹⁸ 25.a panta 5. punkts.

¹⁹ 25.a panta 8. punkts.

²⁰ Dati un atbildes uz anketu, ko 2019. gadā sniegušas dalībvalstis (27) un Šengenas asociētās valstis (4) un apkopojusi *Frontex*, izmantojot tiesību aktos noteikto visaptverošo rādītāju kopumu.

²¹ Saskaņā ar *Eurostat* 2019. gada augusta datiem.

²² Vīzu kodeksa 25.a panta 2. punktā noteiktie rādītāji ir šādi: a) atgriešanas lēmumu skaits, kas izdoti attiecīgās trešās valsts personām, kuras nelikumīgi uzturas dalībvalstu teritorijā; b) tādu personu, par kurām izdots atgriešanas lēmums, faktisko piespiedu atgriešanu skaits, kas izteikts procentos no attiecīgās trešās valsts valstspiederīgajiem izdotajiem atgriešanas lēmumiem, tostarp, attiecīgā gadījumā, pamatojoties uz Savienības vai divpusējiem atpakaļuzņemšanas nolīgumiem, ieskaitot to trešo valstu valstspiederīgo skaitu, kuri tranzītā šķērsojuši attiecīgās trešās valsts teritoriju; c) trešās valsts akceptētu atpakaļuzņemšanas pieprasījumu skaits katrā dalībvalstī, izteikts procentos no šādu attiecīgajai trešai valstij iesniegto pieprasījumu skaita; d) praktiskas sadarbības līmenis attiecībā uz atgriešanu dažādos atgriešanas procedūras posmos, piemēram: i) palīdzība, kas sniegta to personu identificēšanai, kuras nelikumīgi uzturas dalībvalstu teritorijā, un ceļošanas dokumentu savlaicīgai izsniegšanai; ii) Eiropas ceļošanas dokumenta tādu trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri dalībvalstī uzturas nelikumīgi, vai *laissez-passer* akceptēšana; iii) tādu personu atpakaļuzņemšanas akceptēšana, kuras likumiski jāatgriež uz viņu valsti; un iv) atgriešanas lidojumu un operāciju akceptēšana.

Visbeidzot, novērtēšanas procesā ir ņemti vērā arī citi būtiski kritēriji, piemēram, neatbilstīgas ieceļošanas gadījumu skaits, kas ļauj izvērtēt sadarbības pakāpi plašākā iepriekšējo un pašreizējo migrācijas plūsmu kontekstā.

4.3. Vispārīgie konstatējumi

Pamatojoties uz novērtējumu un ņemot vērā, ka apstākļi partnervalstīs ievērojami atšķiras, šķiet, ka nepilna trešdaļa valstu no tām, uz kurām attiecas 2020. gada novērtējums, sadarbojas labi ar lielāko daļu dalībvalstu, savukārt vēl vienā nepilnā trešdaļā valstu sadarbības līmenis ir vidējs un šajā ziņā ir vajadzīgi uzlabojumi vairākās dalībvalstīs, bet vairāk nekā trešdaļai valstu nepieciešams uzlabot sadarbību ar lielāko daļu iesaistīto dalībvalstu.

Dalībvalstu dati un informācija apstiprina, ka visi ES atpakaļuzņemšanas nolīgumi sniedz būtisku pievienoto vērtību sadarbības veicināšanā atpakaļuzņemšanas jomā. Tas attiecas arī uz četriem no sešiem atpakaļuzņemšanas vienošanās gadījumiem. Attiecībā uz dalībvalstu divpusējiem atpakaļuzņemšanas instrumentiem – trešās valstis lielākoties tos ievēro un tie palīdz strukturēt sadarbību līdzīgā veidā, taču sadarbības līmenis atšķiras dažādiem instrumentiem un sadarbība reti tiek attiecināta uz dalībvalstīm, kurās šāda instrumenta nav. Tā rezultātā ES mērogā sadarbības līmenis kopumā varētu kļūt vājāks. Visbeidzot, attiecībā uz vairākām trešām valstīm tikai dažas dalībvalstis ir ieviesušas jebkāda veida sadarbības instrumentu.

Novērtējums apstiprina, ka instrumentiem, kas strukturē sadarbību, var būt labvēlīga ietekme uz šīs sadarbības efektivitāti, un to, ka ir svarīgi ņemt vērā attiecīgā instrumenta veida priekšrocības katrā konkrētajā situācijā.

Novērtējums liecina, ka galvenie šķēršļi ir neatbilstīgo migrantu identificēšanā un ceļošanas dokumentu izsniegšanā. Kad šie procesi ir sekmīgi pabeigti, lidojumu organizēšana un faktiskā atgriešana parasti tiek veikta sekmīgi. Tomēr čarterreisu pieņemšana un elastīgāka un savlaicīgāka atgriešanas operāciju detaļu saskaņošana var palielināt visa procesa efektivitāti, jo īpaši tad, ja atgriežamo personu skaits ir liels.

Pieredze liecina, ka izredzes uz veiksmīgu un ātru sadarbību palielinās, ja ir ieviestas elektroniskas platformas atpakaļuzņemšanas pieteikumu apstrādei (Atpakaļuzņemšanas lietu pārvaldības sistēmas – RCMS) un darbojas Eiropas atgriešanas vai migrācijas sadarbības koordinatori, kas atvieglo procesu vietējā līmenī. Kad RCMS ir ieviestas nolūkā atbalstīt spēkā esošu nolīgumu vai vienošanos, tās sniedz pozitīvu ieguldījumu atpakaļuzņemšanas sadarbības uzlabošanā.

5. Turpmākie pasākumi

Īstenojot jaunajā paktā izklāstīto visaptverošo pieeju migrācijai, Komisija, Augstais pārstāvis un dalībvalstis atbilstīgi savai kompetencei centīsies uzlabot sadarbību atgriešanas un atpakaļuzņemšanas jomā, izstrādājot kopēju ES atgriešanas sistēmu un veidojot dziļākas, visaptverošas partnerības migrācijas jomā ar trešām valstīm un ņemot vērā to vispārējās attiecības ar tām. Šis darbs ietvers vairākus virzienus, kas atbalsta viens otru.

Saskaņā ar **visaptverošo pieeju**, kas ierosināta **jaunajā Migrācijas un patvēruma paktā**, un nolūkā pievērsties atgriešanas procesa savstarpēji saistītajām iekšējām un ārējām dimensijām:

- **Komisija centīsies veidot labāk funkcionējošu kopējo ES atgriešanas sistēmu.** Lai izveidotu pamatu kopējai ES atgriešanas sistēmai, kas veicina ilgtspējīgu migrācijas un patvēruma pārvaldību, ir svarīgi panākt **vienošanos par priekšlikumiem pārstrādātajai Atgriešanas direktīvai** un Patvēruma procedūru regulas grozījumiem. Šajā sakarā Komisija ir gatava atbalstīt Eiropas Parlamentu un Padomi, jo īpaši attiecībā uz dialogu sākšanu un ātru vienošanos par Atgriešanas direktīvas pārstrādāšanu. Izmantojot šos tiesiskā regulējuma uzlabojumus, ko atbalsta **atgriešanas koordinatora iecelšana un augsta līmeņa atgriešanas tīkla izveide**, un paļaujoties uz **Frontex operatīvo atbalstu**, ES spertu nozīmīgu soli uz priekšu nolūkā mazināt šķēršļus, kas kavē atgriešanas procedūras dalībvalstīs. Tas pastiprinās progresu sadarbībā ar partneriem atpakaļuzņemšanas jomā un atbalstīs atgriešanas solidaritātes attīstību starp dalībvalstīm;
- Komisija sistemātiski **uzraudzīs atgriešanas noteikumu īstenošanu, tostarp izmantojot Šengenas izvērtēšanas mehānismu un attiecīgā gadījumā pārkāpuma procedūras**, gan attiecībā uz atgriešanas procedūru īstenošanu, piemēram, atgriešanas lēmumu pieņemšanu un to efektīvu izpildi, gan attiecībā uz migrantu – jo īpaši bērnu un neaizsargātu cilvēku – tiesību ievērošanu visos atgriešanas procesa posmos. Jaunā Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda nodrošinātie finanšu resursi tiks izmantoti arī nolūkā novērst un risināt pašreizējās nepilnības visās dalībvalstīs;
- Komisija pieņems **brīvprātīgas atgriešanās un reintegrācijas stratēģiju**, kas palīdzēs izstrādāt vienotu satvaru brīvprātīgai atgriešanai un reintegrācijai, izveidojot saskaņotu brīvprātīgas atgriešanās sistēmu visās ES dalībvalstīs un atbalstot arī migrantu brīvprātīgu atgriešanos no partnervalstīm uz viņu izcelsmes valstīm. Turklāt tas stiprinās ES spēju atbalstīt atgriežamo personu ilgtspējīgu reintegrāciju, izmantojot pašreizējā daudzgadu finanšu shēmā pieejamos finansēšanas instrumentus, kuru mērķis ir finansēt ES sadarbību ar partnervalstīm migrācijas jomā, un saskaņā ar šīs palīdzības plānošanu.

Līdz ar novērtējuma pieņemšanu par trešo valstu sadarbības līmeni atpakaļuzņemšanas jomā tiek uzsākta virkne pasākumu saskaņā ar Vīzu kodeksa 25.a pantā izklāstīto procesu. Pamatojoties uz to, nākamajos mēnešos:

- Komisija **novērtējuma ziņojuma konstatējumus apspriedīs ar Padomi** nolūkā izdarīt secinājumus par to, kā vajadzības gadījumā pastiprināt sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā. Diskusijas varētu arī sniegt informāciju par to, kā stiprināt sadarbību migrācijas jomā plašākā mērogā, kā daļu no jaunajā paktā izklāstītās pieejas – visaptverošas partnerības ar trešām valstīm;
- Komisija, Augstais pārstāvis un dalībvalstis atbilstīgi savai kompetencei **proaktīvi sazināsies ar partnervalstīm**, ņemot vērā atpakaļuzņemšanas sadarbības novērtējumu, un aktīvi iesaistīsies jomās, par kurām ziņojumā ir norādīts, ka tajās ir vajadzīgi uzlabojumi. Tas tiks darīts pastāvīgi un kā daļa no plašākiem kontaktiem ar partnervalstīm migrācijas jomā politiskā un/vai tehniskā līmenī. Tas tiks darīts, pamatojoties uz jau pastāvošajiem sadarbības un dialoga satvariem un vajadzības gadījumā veidojot jaunus dialogus migrācijas jomā, vienlaikus nodrošinot, ka migrācijai tiek pievērsta lielāka uzmanība politiskajos dialogos;
- šā darba ietvaros Komisija centīsies uzlabotā veidā īstenot spēkā esošos ES nolīgumus un vienošanos par atpakaļuzņemšanu, virzīties uz notiekošo atpakaļuzņemšanas sarunu

pabeigšanu un vajadzības gadījumā apsvērt jaunu sarunu sākšanu un praktiskus sadarbības risinājumus nolūkā palielināt efektīvu atgriešanu skaitu;

- Komisija pēc tam varētu **iesniegt Padomei priekšlikumu par ierobežojošākiem vai labvēlīgākiem vīzu pasākumiem saskaņā ar Vīzu kodeksu**. Šajā procesā tā ciešā sadarbībā ar Augsto pārstāvi ņems vērā Savienības vispārējās attiecības ar attiecīgajām valstīm. Šajā sakarā Komisija apsvērs saiknes ar citām attiecīgām politikas jomām, instrumentiem un rīkiem.
- Komisija, Padome un dalībvalstis atbilstīgi savai kompetencei izstrādās **pilnībā koordinētu pieeju** attiecībā uz **vienotu rīcību un vienotas nostājas paušanu trešām valstīm**. Pamatojoties uz jau sāktu darbu, būtu jāizstrādā uzlaboti veidi, kā apvienot Savienības un dalībvalstu īstenotos informatīvos un iesaistes pasākumus. Koordinēšanai cita starpā būtu jāpalīdz veikt turpmākus pasākumus saistībā ar novērtējuma ziņojumu par sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā un jāatvieglo īpaši pielāgotu partnerību noteikšana, apkopojot piemērotu politikas instrumentu kopumu un ņemot vērā dažādo iesaistīto pušu attiecīgās kompetences. Būtu jāuzlabo arī ES koordinācija uz vietas partnervalstīs, iesaistot ES delegācijas un dalībvalstu vietējās vēstniecības.

Veicot minētos pasākumus atpakaļuzņemšanas jomā, ES turpinās īstenot **vispārēju visaptverošu un uz partnerību balstītu pieeju migrācijas ārējai dimensijai, kā izklāstīts jaunajā Migrācijas paktā**:

- Komisija ierosinās **jaunu rīcības plānu migrantu kontrabandas apkarošanai 2021.–2025. gadam**, stimulējot sadarbību starp ES un trešām valstīm. Migrantu kontrabandas apkarošana ir izaicinājums, kas ir kopīgs ES un partneriem, un to nepieciešams risināt kopīgi;
- Komisija arī centīsies panākt **saskaņotāku, stratēģiskāku un elastīgāku ES finansējuma izmantošanu**. ES finansējums saskaņā ar nākamo daudzgadu finanšu shēmu (DFS), tostarp Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda (*AMIF*), Robežu pārvaldības un vīzu instrumenta (*BMVI*), Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta (*NDICI*) finansējums ar 10 % izdevumu mērķi attiecībā uz darbībām saistībā ar migrāciju, un Pirmspievienošānās palīdzības instrumenta (*IPA III*) finansējums tiks izmantoti saskaņotā, stratēģiskā un elastīgā veidā, lai nodrošinātu, ka tie palīdz īstenot ES migrācijas prioritātes un citu mērķu starpā veicina sadarbību atpakaļuzņemšanas, brīvprātīgas atgriešanās un ilgtspējīgas reintegrācijas jomā. ES būs jāturpina uzlabot sinerģiju starp iekšējiem un ārējiem naudas līdzekļiem saskaņā ar jauno daudzgadu finanšu shēmu (DFS) un ar Eiropas komandas pieeju jācenšas savstarpēji papildināt ES un dalībvalstu finansējumu;
- iesaiste atpakaļuzņemšanas jomā arī turpmāk būs daļa no plašākām partnerībām, kas vērstas uz visām jaunajā paktā izklāstītajām jomām sadarbībā ar partneriem. Tās ietver arī to personu aizsardzību, kurām tā nepieciešama, un atbalstu uzņēmējvalstīm, ekonomisko iespēju veidošanu un neatbilstīgas migrācijas pamatcēloņu risināšanu, migrācijas pārvaldības un vadības stiprināšanu un **likumīgas migrācijas un mobilitātes veicināšanu**, vienlaikus pilnībā ievērojot dalībvalstu kompetenci. Attiecībā uz pēdējo minēto Komisija uzsāks **talantu partnerību** iniciatīvu, lai veicinātu likumīgu migrāciju

un mobilitāti, rīkojot augsta līmeņa konferenci, kurā piedalīsies pārstāvji no dalībvalstīm, uzņēmējdarbības sektora, izglītības un citām iesaistītajām pusēm. Tas nodrošinās visaptverošu ES politikas satvaru, kā arī finansiālu atbalstu sadarbībai ar trešām valstīm, lai labāk saskaņotu darbaspēka un prasmju vajadzības ES, kā arī būs daļa no ES instrumentu kopuma partnervalstu stratēģiskai iesaistīšanai migrācijas jautājumu risināšanā. Vienlaikus Komisija 2021. gadā nāks klajā ar “prasmju un talantu” priekšlikumu paketi, lai turpinātu atbalstīt dalībvalstis to darbaspēka migrācijas vajadzību risināšanā.